

Dalmatinova ulica 4
1000 Ljubljana
T.: +386 1 434 12 00
W.: www.zsss.si
E.: zsss@sindikato-zsss.si

Ljubljana, 25.01.2025

Ministrstvo za finance
Gp.mf@gov.si

Zadeva: Stališča ZSSS na Predlog izhodišč za obdavčitev premoženja in ukrepe za prestrukturiranje in razbremenitev dela v javni razpravi (z dne 23.12.2024)

Spoštovani

V okviru javne razprave na Predlog izhodišč za obdavčitev premoženja in ukrepe za prestrukturiranje in razbremenitev del, podaja Zveza svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) svoje komentarje in stališča ter pričakovanja, ki smo jih tudi že predstavili na seji Ekonomsko socialnega sveta, ko je bil predlog izhodišč predstavljen socialnim partnerjem.

Menimo, da so predstavljena izhodišča lahko le začetna podlaga za oblikovanje nadaljnjih predlogov in iskanje ustreznih rešitev, ki bodo zagotavljala davčno pravičen in javno finančno vzdržen ter nevtralen sistem.

Gre za predlog izhodišč, ki naj bi opredelil in določil obdavčitev premoženja, kot tudi izhaja iz naslova predloga. Kljub temu pa gre zgolj za obdavčitev nepremičnin. Na tem mestu pogrešamo natančno definicijo kaj vse predstavlja premoženje posameznika in predlog, ki bi obdavčil celotno premoženje in sicer finančno premoženje kot so depoziti, vrednostni papirji, deleži, ipd. Menimo, da že obstajajo kakovostne evidence, ki bi takšno obdavčitev omogočile. Dogovoriti bi bilo potrebno tudi kako bi se pri obdavčitvi upoštevalo premoženje v obliki nepremičnin v tujini. Ker gre za premoženjski davek, ki bo prihodek proračuna in ne občin (v primerjavi z NUSZ) ne bi smelo igrati vloge kje se premoženje nahaja. V kolikor bi se šlo v takšen pristop obdavčitve bi bilo predhodno potrebno sprejeti zakon, ki bi urejal izhodni davek, kar pomeni da bi se preprečilo administrativno spreminjanje davčne rezidence pred sprejemom davka na premoženje.

Predlog obdavčitve nepremičnin se nanaša zgolj na nerezidenčne nepremičnine in na število lastništev le teh. V kolikor gre za premoženjski davek se nam postavi vprašanje zakaj se tudi vrednost rezidenčne nepremične nad določeno vrednostjo, ki predstavlja luksuz, ne všteva v obračun osnove premoženjskega davka. Predlagana rešitev, da se obdavči lastništvo nerezidenčnih nepremičnin postavlja zavezance z vidika premoženja, ki izhaja iz vrednosti nepremičnin, v različni položaj. To pomeni, da bo posameznik, ki je lastnik zgolj ene nepremičnine v primerjavi z drugim posameznikom, ki je lastnik več nepremičnin, oproščen

plačila predlaganega davka, kljub temu da je vrednost premoženja posameznika, ki izhaja iz prve nepremičnine lahko občutno večja od vrednosti premoženja drugega posameznika. Menimo, da je z vidika pravične obdavčitve prebivalstva, za osnovo od katere bi se plačevalo davek, bolj smotrno upoštevati vrednost vseh nepremičnin oziroma celoten obseg premoženja, kot pa da se obdavčitev veže na število lastništev. Na tem mestu bi bil smiseln tudi razmislek o določitvi progresivne davčne stopnje namesto enotne davčne stopnje v višini 1,45 %. Gre za preveliko razliko med »oproščenim plačilom« oziroma plačilom po NUSZ in vrednostjo obdavčitve nadaljnjih nepremičnin. Velja opozoriti, da je imelo Ustavno sodišče težavo že pri razliki med 0,15 in 0,5 % davku v primeru davka na nepremičnine (odločba US iz 2014, odstavek št. 58).

Predlagana obdavčitev bi lahko pripeljala do negativnih trendov. Dvig obdavčitve, ki se nanaša na nepremičnine bo relativno hiter in visok in sicer iz približno 0,5 % BDP na preko 1,5 % BDP. Kar bi lahko povzročilo pojav raznovrstnih distorzij. Za posledico bi se lahko pojavila večja koncentracija lastništva nepremičnin v lasti podjetij oziroma bi prišlo do spreminjanja namembnosti iz stanovanjskih v poslovne, gospodarske objekte, do sprememb večstanovanjskih objektov v enostanovanjske objekte, do prenosa preostalih nepremičnin na podjetja. Z namenom izogibanja predlaganemu plačilu davka bi lahko prišlo tudi do povečanih sprememb stalnih prebivališč oziroma navideznih prijav stalnega prebivališča. Vse to bo lahko poslabšalo kakovost matičnih evidenc, evidenc v registru nepremičnin in povečalo administrativno obremenitev posameznih organov. Prav tako je z vidika in zaradi specifik dednega prava veliko nepremičnin na deželi, ter morebiti tudi v lasti številnih lastnikov, od katerih so lahko nekateri neznani. Kdo bo davek plačeval, če lastnika določenega dela nepremičnine ni mogoče najti ali pa je lastnikov večje število.

Na temu mestu pogrešamo tudi analizo učinkov predlagane davčne dajatve na ranljive skupine (mladi, invalidni, osebe pod pragom tveganja revščine) saj se zbrani davčni prihodki ne bodo namenili za razvoj stanovanjske politike. Občutna obdavčitev vezana zgolj na število lastništva nepremičnin in ne na njihovo vrednost oziroma širše na vrednost vsega premoženja, bi lahko povzročila prevelik pritisk na srednji sloj prebivalstva, ki bi jim takšno davčno breme dodatno povečalo izdatke in pomembno vplivalo na njihov življenjski standard in kvaliteto življenja. Na življenjski standard srednjega sloja, ki ni lastnik nepremičnine, pa bi lahko predlagani davek negativno vplival tudi preko višjih cen najemnih stanovanj. Možnost uveljavitve prihodka iz oddajanja premoženja v najem pri znižanju osnove za plačilo davka na premoženje, bi lahko pomembno vplivalo na višino najemnin na trgu.

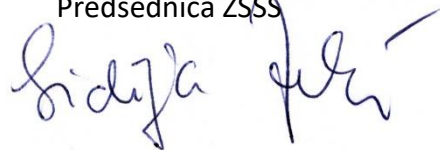
Strinjamo se, da se pobrani davčni prihodki iz naslova obdavčitve premoženja namenijo za razbremenitev dohodka od dela oziroma ob povečani obremenitvi zaradi uvedba prispevka za dolgotrajno oskrbo, vsaj za ohranitev davčne obremenitve na sedanji ravni.

Uvedba t.i. »in work« olajšave bi pozitivno vplivala na razbremenitev dohodkov iz delovnega razmerja. Strinjamo se, da se davčna razbremenitev najbolj odrazi pri razbremenitvi srednjega razreda, kar pomeni razbremenitev zaposlenih, ki se uvrščajo v drugi in tretji dohodninski razred. Pri čemer nasprotujemo predlogu, ki bi znižal davčno stopnjo v petem dohodninskem razredu. Glede na omejeno višino sredstev, ki bodo lahko namenjena davčni razbremenitvi, da bo zagotovljena javno finančna nevtralnost, menimo da je v prvi vrsti potrebno razbremenitev usmeriti na zaposlene v srednjem razredu.

Vsekakor pa je potrebno oblikovati sistem, ki bi v čim manjši možni meri preprečeval možnost zlorab in izigravanje namena zakonodajalca. Po našem mnenju predlagana izhodišča sama po sebi odpirajo ogromno vprašanj, kar pa lahko vodi v zlorabo in izigravanje sistema obdavčitve nepremičnin. Sicer pa se v ZSSS zavzemamo za sistem, ki bi obdavčil celotno premoženje posameznika. Premoženje niso samo nepremičnine temveč se višina premoženja lahko ugotavlja tudi v lastniških deležih, dividendah, naložbah, zlatu, raznih materialnih dobrinah,..... In prav bi bilo, da se, ko govorimo o obdavčitvi premoženja, ima v mislih celotno premoženje posameznika.

Lep pozdrav

Lidija Jerkič univ. dipl. prav.
Predsednica ZSSS

Handwritten signature of Lidija Jerkič in blue ink.